



### Üretim, Dağıtım ve Tüketim - 2

1. Hititlerde toprak yönetimi çok önemliydi. Hitit kralları, toprakları üretim yapmaları için komutan ve valilere veriyor, onlar da orduya asker besliyorlardı. En önemli besin maddesi tahıldı. Tahılın fiyatını devlet belirler, işçilerin maaşları tahılla ödenirdi. Tarım arazileri ve onlardan elde edilen ürünler yasalarla koruma altına alınmıştı. Üretimin temel gücünü oluşturan koşum hayvanlarının korunması sağlanmış, hayvanlara karşı işlenen suçlara karşı oldukça yüksek cezalar verilmişti. Anadolu'daki ilk barajlar ve su kanalları bu dönemde yapılmıştı.

#### Metinde verilen bilgilerden hareketle Hititlerle ilgili,

- Tarımsal faaliyetlerin görüldüğü ilk medeniyettir.
- Tarımsal üretimi artırmak için kanunlar çıkarmışlardır.
- Toprak yönetimi sayesinde ekonomik ve askeri alanlara katkı sağlamışlardır.

#### yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II      B) I ve III      C) II ve III      D) I, II ve III

2. Büyük Selçuklu Devleti, topraklarını iktalara ayırarak devlet memuru ve askerlere maaş karşılığı vermiştir. Devlet, memura doğrudan maaş vermek yerine toprağı işletme hakkı tanımıştır. Böylece toprağın boş kalmadan işlenmesi sağlanmıştır. İktâ sahipleri, çiftçiden topladıkları vergilerle geçimlerini sağlamış buna karşılık buldukları yerlerde asayiş sağlamış ve işlettikleri toprağın büyüklüğüne göre orduya asker yetiştirmişlerdir.

#### Metinde iktâ sisteminin aşağıdaki faydalarından hangisine değinilmemiştir?

- Güvenliğin sağlanmasına
- Asker sayısının artmasına
- Nüfus artışının yaşanmasına
- Tarımsal üretimdeki sürekliliğe

3. Osmanlı Devleti, uyguladığı tımar sistemi ile devlet görevlilerine kamu arazilerini tahsis etmiş karşılığında da onlardan bu toprakları işlemesini ve topraklarından elde ettikleri yıllık gelir oranına göre ordunun asker ihtiyacını karşılamasını istemiştir. Toprağın köylüler tarafından işletilmesinden ve halktan vergi toplanmasından sorumlu olan Tımar sahibinin yetiştirdiği atlı askerler savaş harici zamanlarda bölgenin güvenliğini sağlamışlar, savaş zamanı ise ordunun en önünde yer almışlardır.

#### Metinde, tımar sisteminin;

- askeri,
- ekonomik,
- eğitim

#### alanlarından hangilerine olan etkisinden söz edilmiştir?

- A) I ve II      B) I ve III      C) II ve III      D) I, II ve III

4. İlk Çağ Mezopotamya uygarlıklarından Babillere (M.Ö. 1894- M.Ö. 539) ait Hammurabi Kanunlarında, işleme için kendisine toprak verilen kişi hiçbir mahsul elde edemezse, bu o kişinin çalışmadığını gösterirdi. Bu kişi ceza olarak komşusunun yetiştirdiği ürün kadar toprak sahibine teslim etmek zorunda kalırdı.

Osmanlı Devleti'nde (1299-1922) toprağı mazeretsiz arka arkaya üç yıl boş bırakan tımar sahiplerinin toprakları geri alınır ve bir başkasına verilir.

#### Aşağıdakilerden hangisi tarihin farklı dönemlerinde yapılan bu tarım uygulamalarının ortak amacı olabilir?

- Üretimde sürekliliği sağlamak
- Tarımsal ürün çeşitliliğini artırmak
- Devletin siyasi sınırlarını genişletmek
- Ülke dışına göç edilmesini engellemek

5. Gelişen teknoloji, Genel ağ ve iletişim araçları çiftçilerin çalışmalarını kolaylaştırmıştır. Güncel tarım uygulamalarından haberdar olan çiftçiler, sera takip sistemi ile seralardaki ısı ayarını kolayca yapabilmekte, akıllı sulama sistemi ile de toprağın ve ürünün ihtiyaç duyduğu su miktarını ayarlayabilmektedir. Bu ve bunun gibi teknolojik sistemler sayesinde topraktan daha etkin yararlanabilmekte ve ürün kalitesi artırılabilir.

#### Bu bilgide aşağıdakilerden hangisine vurgu yapılmıştır?

- Üretimde toprağın verimliliğine
- Ulaşımın ticaretle olan ilişkisine
- Ülke ekonomisinde tarımın yerine
- Tarımda teknoloji kullanımının önemine

6. Sivil toplum örgütleri; devletten bağımsız olarak faaliyetlerini yürüten, üyelerini ve çalışanlarını gönüllülük esasıyla alan, gelirini bağışlar ile sağlayan yasal kuruluşlardır. Temel olarak hedefleri; sosyal sorumluluk projeleri yaparak hem kişilere hem de topluma fayda sağlamaktır.

#### Buna göre aşağıdakilerden hangisinin sivil toplum kuruluşlarının faaliyetleri arasında yer alması beklenir?

- Devlete bağlı iş yerlerinin denetlemek
- Küresel çevre sorunlarına çözüm aramak
- Siyasi parti kurmak için gerekli çalışmaları yapmak
- Seçim dönemlerinde, sandık seçim kurullarına katılmak

**Üretim, Dağıtım ve Tüketim - 2**

7. XVIII. yüzyılda İngiltere’de ortaya çıkan ve zamanla Avrupa’ya yayılan Sanayi İnkılabı beraberinde pek çok değişimi de getirmiştir. Sanayi İnkılabına kadar geçen süreçte üretim, insan ve hayvan gücüyle yapılırken sanayi inkılabından sonra üretimde insan ve hayvan gücünün yerini makineler almıştır. Önceleri tarlada çalışan insanlar artık fabrikalarda çalışmaya başlamıştır. Bu durum köylerde nüfusun azalmasına neden olurken şehir nüfusunu artırmış ve beraberinde şehirlerde konut sıkıntısı, gecekondulaşma hava ve gürültü kirliliği gibi sorunları da getirmiştir.

**Buna göre aşağıdakilerden hangisi Sanayi İnkılabı’nın sonuçları arasında yer almaz?**

- A) Şehir ve köylerdeki nüfus dağılımı değişmiştir.  
B) Eşitlik özgürlük ve demokrasi gibi fikirler yayılmıştır.  
C) Düzensiz kentleşme ve çevre sorunları ortaya çıkmıştır.  
D) Üretimde kullanılan araç ve gereçlerde değişim yaşanmıştır.

8. 

<ul style="list-style-type: none"><li>• Ülke topraklarını tehdit eden erozyon ve çölleşme tehlikesine dikkat çekmek</li><li>• Kendiliğinden yetişen doğal ormanları korumak, ağaçlandırma çalışmaları yaparak topluma ağaç sevgisi aşılamak</li><li>• Tarım alanlarını, çayır ve meraları korumak, geliştirmek ve bu alanların amacı dışında kullanılmasını önlemek</li></ul>
---

**Tabloda amaçlarından bazıları verilen sivil toplum kuruluşu aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) TEMA B) TEV C) AÇEV D) AKUT

9. Türklerin, İslamiyet öncesinden gelen âdet ve gelenekleri; vakıf anlayışı ve kültürünün bir medeniyet haline gelmesinde önemli katkılar sağlamış, İslâmiyet ile birlikte bu anlayış, semavî değerler ve evrensel ahlâkî ilkelerle daha da geliştirilmiştir. Vakıfların hizmetlerinden veya menfaatlerinden yararlanabilmek için ne etnik ne dinî ne de cinsiyet ve sosyal statü olarak bir ön şart aranmamış, hayır hususunda kimseye ayrımcılık yapılmamıştır.

**Bu metne göre Türklerdeki vakıf kültürüyle ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?**

- A) Milli değerlere daima öncelik verildiği  
B) Geçmişten günümüze süreklilik gösterdiği  
C) İslami değerlerin eklenmesi ile zenginleştiği  
D) Yardımlaşmada eşitlikçi bir anlayışın benimsediği

10. İngiltere’de sanayide başlayan değişim, kısa sürede Avrupa’nın diğer ülkelerine de yayıldı. Avrupa’da kurulan fabrikalar, sanayi şehirlerini doğurdu. Sanayi İnkılabı birçok insanın hayat şartlarını iyileştirirken birtakım sorunların da temelini oluşturdu. Köylerden fabrikaların kurulduğu şehirlere göç hızlandı. Zamanla şehirlerin nüfusunda artışlar yaşandı ve konut ihtiyacı ortaya çıktı.

**Bu metinde Sanayi İnkılabı’nın aşağıdaki alanlardan hangisine olan etkisine değinilmiştir?**

- A) Siyasi B) Sosyal C) Dini D) Askeri

11. 

<p>Ah efendim; bizim memleket eskiden bugünkü gibi ölü, sesi kısalmış bir yer değildi. Eskiden burada değirmencilik öyle işlek bir sanattı ki çepeçevre on fersahlık yerden çiftçiler öğütülecek buğdayı bize getirirlerdi. Ne yazık ki Parisli birkaç Fransız’ın aklına Parascon (Pıraskon) Yolu üzerinde bir un fabrikası kurmak geldi. Zavallı yel değirmenleri, böylece işsiz kaldı. Başlangıçta, bir süre dayanmaya yeltendiler. Ama fabrika daha güçlü çıktı ve hepsine topu attırdı...</p>
---




Alponse Daudet (Alfons Dude, Fransız),  
Değirmenimden Mektuplar, s. 16-17

**Bu metne göre yel değirmenlerinin önemini kaybetmesinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?**

- A) Ucuz işgücü  
B) Kültürel etkileşim  
C) Değişen bireysel ihtiyaçlar  
D) Üretim teknolojisindeki gelişmeler

12. Toplumu ve gençliği ayırım gözetmeden zararlı alışkanlıklardan korumak için çalışan, milli ve ahlaki değerleri gözeterek ve bilimsel metotlar kullanarak tütün(sigara), alkol, uyuşturucu madde, teknoloji, kumar vb. bağımlılıklarla mücadele eden; önleyici ve rehabilite edici halk sağlığı ve savunuculuk çalışmaları yürüten bir sivil toplum kuruluşudur.

**Metinde belirtilen sivil toplum kuruluşu aşağıdakilerden hangisidir?**

- A)  B)   
C)  D) 